Hei kaikki Kirjoita paremmin -tilaajat ja tervetuloa uudet kurssilaiset!

Viime kirjeessä saimme valmiiksi 9-osaisen Sukella päähenkilöösi -harjoitussarjan.

Lupasin aloittaa 7 -osaisen sarjan runoilusta. Runon kirjoittamisesta tuleekin tässä kirjeessä ja useissa tulevissakin vinkkejä.

Mutta: sain palautetta, että josko kirjeissä voisi käydä luovan kirjoittamisen eri lajeja läpi vaihtelevasti? Kaikki eivät välttämättä ole niin innostuneita esimerkiksi juurikin runoilusta, jolloin saattaa aika käydä pitkäksi odottaa 7 kuukautta seuraavia aiheita :)

Lämmin kiitos palautteesta! Näin voimme hyvin tehdä.

Eli jatkossa tällä maksuttomalla jatkuvalla Kirjoita Paremmin -kurssilla jaan teoriaa, harjoitteita ja vinkkejä joka kuukausi hieman vaihdellen liittyen

- lyriikan
- proosan
- draaman

- tietokirjoittamisen

eri lajeihin.

Aiemmat kirjeet ja työkalut *Kirjoita paremmin* -kirjeen tilaajille löytyvät vinkkipiilosta. Jos sivusto penää sinulta salasanaa, pääset sinne naputtelemalla **author1.**

Tässä kuussa aiheena on LYRIIKKA eli runous. Lyriikan osalta käyn läpi muutaman runouden eri lajityypin, aina yhden kerrallaan. Käydään läpi ainakin nämä lajit:

- moderni vapaamittainen runo
- proosaruno
- kuvaruno
- tanka ja haiku
- elegia
- epigrammi

Tässä kirjeessa otamme käsittelyyn modernin vapaamittaisen runon.

ALOITETAAN!

MODERNI VAPAAMITTAINEN RUNO

Nykyrunous on useimmiten niin sanotusti **vapaarytmistä ja vapaamittaista runoutta.** Runot vapautuivat mittavaatimusten säännöllisyyden ikeestä Suomessakin 1950 -luvulla. Nykyään runoa ei yleensä kirjoiteta mihinkään tiettyyn rytmiseen kaavaan (Vaka vanha Väinämöinen) tai muutenkaan mihinkään riimimuotoon (virsi - hirsi).

Parhaiten pintansa vakiomittaisista runoista ovat ehkä pitäneet haikut ja tankat, joiden ikiaikainen viehätys lienee osaltaan siinä, että vaikka tavuja on oltava tietty määrä, ei lopputulos kuulosta mitenkään tiukan sidotulta.

Ja nyt huonoja uutisia sinulle, joka pidät riimittelystä: riimitetyt runot kalskahtavat nykypäivänä perin vanhanaikaisilta, kuluneilta ja kliseisiltä. Jos pöytälaatikkosi on täynnä sukka-hukka, piisi-riisi, malja-kalja tyyppisiä säkeistömuotoisia riimittelyjä, on tuoreuttamisen ensi askel rikkoa riimit ja harpata rohkeasti kohti vapaarytmistä / vapaamittaista runoa.

Vapaarytmisessäkin runossa on rytmi, vaikka se ei ole ennalta määriteltyä.

Rytmi rakentuu esimerkiksi

- sanavalinnoista
- tauoista
- toistoista tai vaikka
- puheen tai hengityksen rytmistä.

Lyhyet konsonanttipitoiset sanat tuovat nopeutta

kova ravi
kiitotie korskuu

pitkät vokaalit ja pehmeät äänteet hitautta ja sointuisuutta.

valjastan valon
hempeään hiljaisuuteen

Runoa voit myös huojuttaa. Tämän voi tehdä vaikkapa niin sanotulla säkeen ylityksellä, joka sinällään on vanha kikka mutta toimii edelleen myös vapaamittaisessa ja -rytmisessä runoudessa.

Säkeenylitys tarkoittaa, että yhteenkuuluvat ilmaukset tai ajatuskokonaisuus (eli virke/lause tai säe) jaetaankin epätyypillisesti eri riveille, eri säkeisiin.

Keino luo uudenlaista rytmiä, taukoja ja
parhaimmillaan myös antaa lukijalle enemmän vapautta tulkintaan.

Esimerkki

Runon ensiversio voisi näyttää tältä:

Valo joka piileskelee pimeässä
lämpö joka kytee kylmyydessä
pehmeys joka kuoriutuu kovuudesta

sinä maailmassa jota en vielä löytänyt

Ja lopulta se voisikin olla tällainen:

Valo joka piileskelee
pimeässä lämpö
joka kytee
kylmyydessä pehmeys
joka kuoriutuu
kovuudesta sinä
maailmassa jota en vielä löytänyt

Huomaatko, miten runo saa aivan uusia merkityksiä, kun sitä rytmitetään vapaasti toisin ja tehdään säkeenyllityksiä?

Kirjoitustehtävä - nyt on sinun vuorosi!

Valitse pöytälaatikkorunoistasi runoja, joilla harjoittelet säkeenylitystä.

Arvioi, löydätkö runoihisi uusia merkityksiä, kun katkaiset säkeen eli samalla rivillä olevan ajatuksen ja siirrät osan siitä – vaikka vain sen viimeisen sanan - seuraavalle riville säkeen aluksi?

Hyvä! Ja eikun runoilemaan :)

Tässä uusin bloggaukseni erään harrastekirjoittajan unelman toteutumisesta - omasta runokokoelmasta!

Lue tunnelmia julkkareista, ja siitä, miten syntyi Pälvi Puron esikoiskokoelma Kompromissinkestävä .

Klikkaa blogiin kuvasta tai TÄSTÄ!

Haluatko oppia runoilusta vieläkin enemmän? Katso mitä 7 päivän runokurssi sisältää!

Kiitos kun olet mukana Kirjoita paremmin -maksuttomalla sähköpostikurssilla! Jos tykkäät kurssista, vinkkaa toki kaverillekin.

Otan toiveita vastaan anne@kirjoitaparemmin.fi - ethän epäröi toivoa aiheita kurssillemme :)

Ensi kerran toukokuun kirjeen teemana PROOSA - nähdään viimeistään silloin!

Kurkkaa myös alkavat livekurssit alta:

Alkavat Kirjoita paremmin -kurssit

Hmmm... mitä jos kirjoitettaisiin paremmin?
Ensi kuussa taas uudet Kirjoita paremmin - vinkit!

PS: tavoitat minut nyt myös anne@kirjoitaparemmin.fi

terveisin *Anne*

Copyright © 2019 AK Lukkarila, All rights reserved.
Saat tämän sähköpostin, sillä olet kirjautunut AK Kustannuksen kuukausikirjeen tilaajaksi. Pysy kuulolla niin saat tietoa Luovan Kirjoittamisen ja Kustantamisen uusista tuulista ja hyödyt eduista ja tarjouksista!

Our mailing address is:
AK Lukkarila
Riihitie 10
Rovaniemi 96900
Finland

Add us to your address book
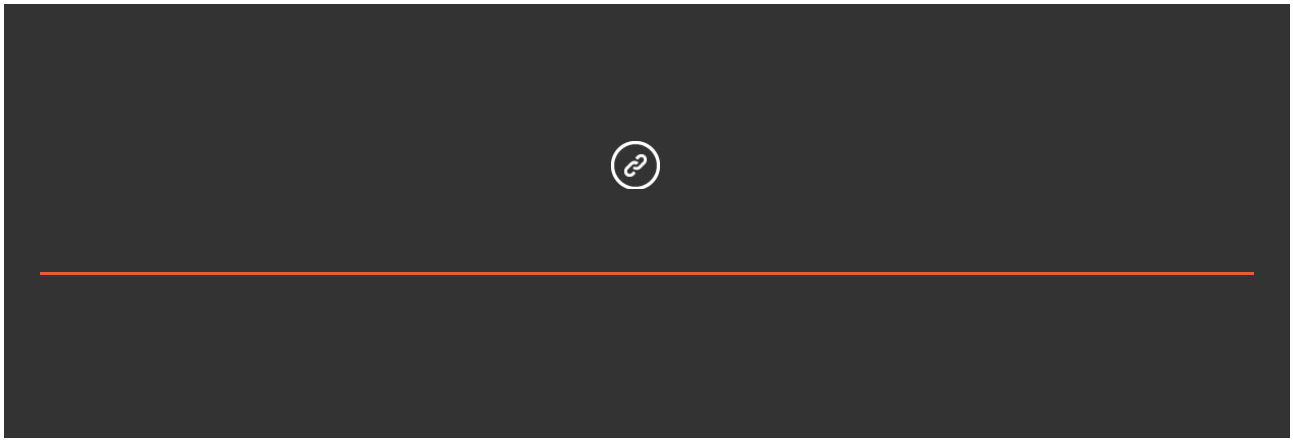
Want to change how you receive these emails?
You can update your preferences or unsubscribe from this list.